

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolvasó szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
énnepnapok kivételével
mindennap d u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 243. szám.

Szombat, október 23.

Győzelmes harcaink az oroszszal.

Budapest, október 22. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Orosz hadszíntér:

Kelet-Galiciában csend uralkodott.

Nowoalexiecnél az oroszok folytatják támadásaikat. Harcvonalunkat a tulnyomó haderő nyomása elől öt kilométernyi szélességben, 600 lépéssel hátrább vontuk.

Az összes támadások, melyeket az ellenség ezen új hadállás ellen intézett, éppúgy mint a Zaloscétől keletre levő harcvonalunk elleni előretörések, ütegeink keresztüzében összeomlottak.

A Styr melletti harcok hevessége fokozódott.

Az oroszok a legutóbbi napokban Czartoriszktól nyugatra a német és osztrák-magyar csapatok közé nagy haderő igénybevételével éket vertek. Tegnap erősítések beérkezése után ellentámadást intéztünk ellenük. Okonsknál három oldalról fogtuk körül az ellenséget és visszavetettük. Az ellenség ama törekvése, hogy szorongatott csapatai helyzetén Czartoriszktól északnyugatra Kolki irányában intézett támadással segítsen, az osztrák-magyar csapatok ellenállásán meg hiúsult. Herberstein gróf tábornok Ko kitől délre küzdő csapatai végül maguk lövészárkaikból meglepő kirohanást intéztek az ellenség ellen, azt elűzték és két tisztet, valamint 600 főnyi légénységet elfogtak.

A Kormin és Styr melletti még be nem fejezett harcokban október 18-tól máig összesen 15 orosz tisztet és 3600 főnyi légénységet elfogtunk, egy ágyut és 8 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Az ellenség Litvániában küzdő csapataink ellen is több támadást intézett. Helyenkint eljutott hadállásainkig, de az összes támadásokat végleg visszavertük.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, okt. 22. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, okt. 22.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadseregesoortja:

Sadevenál (Koslanitól délre) a keskeny tőközökben elfoglalt állásaink ellen intézett erős orosz támadásokat visszavertük.

Lipót bajor herceg, tábornagy hadsoortja:

Az oroszok Baranovicétől északkeletre, keletre és délkeletre széles arcvonalon támadtak. Visszavertük őket. Baranovicétől keletre sikeres ellentámadásunk folyamán 8 tisztet és 1040 főnyi légénységet ejtettünk foglyul.

Linsingen tábornok hadsoortja:

Czartoriszktól nyugatra megindított átkaroló ellentámadásunk sikerrel járt s az oroszokat ismét visszavetettük. Az üldözés megindult.

Az utolsó napok harcaiban itt 19 tiszt és több mint 3600 főnyi légénység jutott fogságunkba, egy ágyut és 8 géppuskát zsákmányoltunk.

Tegnap jelentettük, hogy néhány ágyunkat elvesztettük. Ezen veszteségünket az okozta, hogy az orosz osztagok áttörték a szomszéd csapatokat és tüzéségi vonalunk hátába kerültek. Hat ágyunk veszett oda.

Diadalmas előnyomulásunk Szerbiában.

A bolgárok elfoglalták Kumanovot és Velezt.

Budapest, október 22. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Délkeleti hadszíntér:

A szövetségesek támadása Szerbiában tegnap is mindenütt előrehaladt.

Köves tábornok által vezényelt hadsereg osztrák-magyar csapatai a Kosmaj-hadállás ellen előnyomulva, rohammal vették be a Rajjától délre emelkedő Slatina-magasiatot.

A Morava mindkét partján előnyomuló német hadak elérték a Palankától és a Petrovától északra fekvő területet.

Vranje, Kumanovo és Velez (Köprüllü) a Vardar-völgyben a bolgárok birtokában vannak.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Budapest, október 22. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, október 22.
A nagy főhadiszállás jelenti:

Balkán hadszíntér:

Mackensen tábornagy hadseregében Kövess tábornok hadserege általában elérte az Arnajevo-Slatina-hegyvonalat. Gallwitz tábornok hadserege Selevácig Savanováig és Trnovcáig, valamint a Ranováctól északra fekvő területig nyomult előre.

Bojadjeff tábornok hadserege Knjazeváctól északra tovább nyomul előre. A hadsereg egyéb részeiről a jelentések még nem érkeztek be.

Más bolgár seregrészek megszállták Kumanovot, Velezt elfoglalták. Strumicától délre a bolgárok az ellenséget a Vardaron túl vetették vissza.

Budapest, október 23. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Szófia, október 22.
A Bolgár főhadiszállás az október 20-iki hadműveletekről a következőket közli:

Október huszadikára virradó éjszaka a szerbek ellentámadást kíséreltek meg Negotin körül lévő csapataink ellen, de visszavertük őket és súlyos veszteségeket okoztunk nekik.

A Timok-völgyben csapataink elérték a zajecsár-knjazeváci utat és elfoglalták Selacka. (Zajecsártól huszonkét kilométernyire délre) Kraljevo Sele, Diakova és Jalspida (hét kilométernyire Knjazeváctól északnyugatra) községeket.

A Morava völgyében Vranjától északra és északkeletre csapataink visszavetették a vasuton odaszállított friss csapatokból álló erősítéseket és folytatták előnyomulásukat észak felé.

Vranjában a már ismert zsákmányon kívül egy katonai kórbázat, egészségügyi anyagot és orvosságot találtunk ötvenezer frank értékben, továbbá egy fertőtlenítő készüléket és ötvenkét vasuti kocsit. Katonáink még ma is felfedeznek a házakban elrejtett szerb katonákat. Egyik házban egy lovaskatonánk megsemmisített holttestét találjuk. Szerb katonák alávaló módon meggyilkolták és azután kiszúrták a szemét.

Ama hadoszlop, amely a Scacinnál megvert ellenséget üldözi, birtokba vette Kumanovot. A szerbek vadul menekülnek Úszkú felé.

Csapataink, amelyek az ovcsepoljei fensiket elfoglalták, eljutottak a Vardarig és elfoglalták a Velez városát és üldözik a Prilep felé menekülő ellenséget.

Velez körül elpusztították csapataink a Vardar-vasutat, miáltal elvágták a szaloniki-úszkúbi összeköttetést.

Strumica vidékén a hadműveletek rendkívül kedvezően folynak. Az ellenséget visszavetítettük a Vardarig. Cepeli-hegy birtokunkban van. (Ez a hegylánc legmagasabb pontja, Strumicától délnyugatra és a vidék vízválasztója.)

Az olaszok általános támadása.

Az ellenség véres kudarcai.

Budapest, október 22. A „Torontál“ eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos jelentés:

Olasz hadszíntér:

Mint várjuk, tegnap délelőtt több mint 50 óra hosszát tartó tüzérségi előkészítés után megkezdődött az olasz hadsereg főerejének általános támadása tengeremléki hadállásaink ellen. Ez a harmadik, a már 5 hónapja tartó háboruban.

A Krnen, a tolmeini hídfő állásainál s különösen a doberdói-fensik szélén elkeseredett harc folyik. A 119. számú olasz mobilmiliz ezrednek a Krn támpont ellen intézett támadása az ellenség rendkívül súlyos veszteségei közt omlott össze. Egy második támadás ugyanezen a szakaszon, bátor védőcsapataink tüzeben rövid idő alatt szintén megghiúsult. Hadállásaink előterét olasz hullák borítják.

A tolmeini hídfőnél az ellenség támadásai főképp a Mrzli Vrh és védelmi vonalunk déli része ellen irányultak. Az összes támadásokat véresen visszavertük. Ahol az ellenség egyes helyeken a legelső rohamnál betört a legelső védelmi vonalunkba, ellentámadások újra kiveték. Az olaszok veszteségei itt is igen nagyok.

Monte San Michelen erős ellenséges csapatok délután benyomultak lövészfedezékeinkbe. A következő ellentámadással mindenütt visszavertük. Előbbi állásaink újra birtokunkban vannak. Többszörös támadások után az olaszoknak a déli szomszédos szakaszon is sikerült lövészárkainkba behatolni. Egyikük se tért vissza. A fensik déli és nyugati harc-vonala véres viaskodás színhelye volt. A harcok sok helyen kézitűsára fejlődtek. Az ellenség veszteségei itt különösen nagyok. Az elmúlt éjszakán a harcok a doberdói fensikon változatlan hevességgel tovább folytak.

Karinthiában a Hochweissensteinon (Monte Peraiba) a Plöcken-szakaszon és Seebachtalban gyengébb támadások voltak, amelyeket visszautasítottunk.

A Tiroli harcvonalon, mint eddig, úgy most is heves tüzérségi harcok folytak.

A Dolomitokban újabb olasz támadások omlottak össze erős állásainkon.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN.

Telefon 330.

Uasárnap, október 24-én 4 előadás: a 3 és 7 órai zónaelőadás félhelyárakkal, az 5 és 9 órai előadás rendes mozi-helyárakkal lesz megtartva.

Óriási újdonság!

Bemutatásra kerül:

Mesés felvételek!

A Szarvasbanda.

Színmű 4 felvonásban, az oroszok kelet-poroszországi betörésük idejéből. Írta: Walter Turszinszky és Robert Wiene. — A főszerepben a világhírű Hugo Flinkc

Gyermekszerelem. Remek dráma 2 felvonásban.

Háborus képek.

Az országos nyersanyag gyűjtés.

— okt. 21.

A háborus viszonyok a szükséges nyersanyagok behozatalát megakadályozták. A gyapju hiányzik főképp, mely nélkül a hadseregnek a háboru folytán többszöröse fokozott posztószükséglete ki nem elégíthető és a kaucuk és gummi, mely számtalan ely közlekedési és technikai eszköz előállítására nélkülözhetetlen, mely nélkül a mai hadviselés egyik alapfeltételét képező fejlődött közlekedés el sem képzelhető.

Szerencsére csodálatosan fejlődött iparunk új anyag gyártására a hulladékokat is fel tudja használni; a már hasznavehetetlen rongyokból jó meleg új posztót készít, megvédi hős katonáinkat a közelgő tél zord hidegétől, a gummi- és kaucukhulladékok pedig mint büszke automobílok gummiabroncsai kelnek új életre.

Ezen szükségletek érdekében indul meg egy nagyarányú új akció: a gyapju-, kaucuk- és gummihulladék országos gyűjtése.

A magyar kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyző Hivatala az „Országos Központi Hitelszövetkezet”-tel együttesen felhívással fordul az áldozatkészségben kimeríthetetlen hazafias társadalomhoz, mindennemű ócska ruháknak és gummi- és kaucukhulladéknak hadsegélyezési célokra való adományozását kérve.

Jó hasznát lehet venni mindenféle kötött és szőtt gyapjuhalmaknak, mint amilyen a szövet és hulladék, sál, gyapjukendő és kalap, sapka, zsinór, keztü, gyapjufüggöny, gyapjuzubbony, alsóruha, feldolgozatlan gyapju, szőnyeg, matrac, gyapju ablakvédő, futószőnyeg, kötőpamut, harisnya, selyem-, pamut- és vászoncikkék és hulladékok. Ezenfelül gummi- és kaucukhulladékokra is nagy szükség van, ilyen az automobil-, bicikli- és kocsia broncs, mindennemű gőz-, szívó- és nyomófeeskendő, kerti tömlő, labda, gummipép és esőköpeny, gummigyűrű, technikai gummicikkék, gummilepedő, szivacs és keztü, fésű, gramafonlemez stb.

Semmi sem értéktelen, még a teljesen hasznavehetetlen állapotban levő anyag sem, mindent fel lehet újra dolgozni. Az egyesek szempontjából ez ócska tárgyaknak nincs értékük, vagy nagyon is csekély pénzértéket jelentenek azok, míg milliók és milliók adományai végeredményben a hadviselés hatalmas eszközeit, hőseink meleg ruháját, a csapatok szállításának gyors lehetőségét és ezzel a biztos győzelmet teremtik meg.

A gyapju-, kaucuk- és gummihulladék gyűjtését végző országos akció szervezési munkálata be van fejezve. A vidéken már megkezdették a gyűjtést az „Országos Központi Hitelszövetkezet” kötelékébe tartozó szövetkezetek és ma-holnap megindul az összegyűjtött holmik Budapestre való továbbítása ama fuvardíjmentesség alapján, melyben a kereskedelmi miniszter elreszesítette ezen mozgalmat. Minden félreértés elkerülése végett megjegyezzük, hogy a fuvardíjmentesség csak az az említett szövetkezetek által feladott küldeményeket illeti meg, amiért is legalkalmasabb az összegyűjtött holmit ily szövetkezetnek átadni. Hogy mely szövetkezetek vesznek részt a gyűjtésben, könnyen tudható meg, mert azok nemesak közvetlenül fordulnak a környékükbeli hazafias közönséghez, hanem ezenfelül kérelemmel fordulnak a tanulókhöz is, kik közül azoknak, kik a gyűjtés körül kiváló buzgalmat fejtenek ki, a Hadsegélyző Hivatal külön emlékérmeket fog kiosztani.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggeli 8-tól d. u. 2 óráig.

NESTLÉ FELE
csecsemők GYERMEKLIKTÁ
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.

Próbadozott és tanulságos orvosi könyveinket a gyermeknevelésről teljesen díjtalán küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien, I., Biberstrasse 33e.

450-12.11

Diana sósborszesz

a legerősebb háziszor egy belsőleg cukorra cseppenként, mint külsőleg badörzsölésre. Hatása fájdalomcsillapító, étvágygerjesztő, frissítő, hűsítő.

Ára 60 fillér.

Mindenütt kapható. Mindenütt kapható.

539-50.17

HIREK.

— **Kiüntetés.** A király Polgár Imre 29. gy. ezredbeli őrmesternek a nagybecskereki hadtáppálomásparancsnokságnál, az ellenséggel szemben különösen költlességhű szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta a vitézségi érem szalagján.

— **Hősi halál.** Mint részvétellel értesülünk Szenes Sándor máv. főmérnöknek, a helybeli műhely főnökének fia, S z e n e s Pál, ki városunk háziözredében, a cs. és kir. 29-ik gyalogezredben mint egyéves önkéntes tizedes az orosz haderően küzdött a hazáért, f. hó 13-án fontos szolgálatok teljesítése közben több puskagolyótól és a srappeltől találva hősi halált halt. Illetékes parancsnoksága értesítése szerint, a fiatal hőst, ki önzetlen, bátor és vitéz magatartásával mindenkor kitűnt, orosz földről Galiciába szállították át, az orosz határtól 3 km-re eső P. faluba s teljes katonai díszel ott temették el, sírját alumínium táblával jelölték meg.

— **A hadikölcsön.** A vármegyei hitelszövetkezetnél újabban következő jegyzések történtek: N. N. és N. N. egyenkint 20000, Bielek Vilmos 3000, Marton Andor a már jegyzett összegben felül 200, Hollinger Katica 200, Szilágyi Zoltán 100 koronát jegyzett.

— **Koszorúmegváltás.** Berger Fülöp és családja dr. Bogner János torontálfordai jegyző elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén 20 koronát adományozott a Vöröskereszt tőrökbeesői fiókjának.

— **Köszönet.** A Torontálmezei Takarékos Hitelbank 50 koronát, Steinitzer Géza kir. tanácsos és neje 25 koronát adományozott a Gyermekbarát-egyletnek, melynek vezetősége ezután nyugtazza hálás köszönettel a nemeslelkű adományt.

— **Fogyasztási adó bérbeadása.** A nagybecskereki pénzügyigazgatóság közli, hogy Katalinfa borítal- és husfogyasztási adóbevétele 1916 jan. 1-től december végéig bérbeadó. Kiképzési ár: Borítalra 925 kor. 86 fillér, husfogyasztásra 149 kor. 58 fillér, összesen 1075 kor. 44 fillér. Az árverés f. évi október hó 27-ikén d. e. 9 órakor lesz a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál.

— **Felhívás.** A torontálvármegyei hitelszövetkezet felkéri mindazokat, kik a nála jegyzett hadikölcsönkötvényeket eddig át nem vették, azokat a kezeik között levő elismervények átadása mellett átvegyék. A nem helyben lakóknak kötvényeik költségükön postán küldetnek meg, mihelyt az említett elismervényeket beküldik.

— **Meteor az időről.** Meteor legújabb időjárás jelentésében a következőket mondja:

A 27. és 29-iki változási napok a hidegebb jelleg támogatói, sőt a 31-iki szeles, hűvös, esetleg hideg jellegű lehet, ha ebben más oldalról a napfoltok is segítik. Novembernek változási napjai: 6, 7, 8, 14, 16, 21, 24, 25. és 29-ikére esnek. November eleje különösen a 6, 7, 8-iki változási napokon és ezek hatáskörében, bár csapadékos, de az évszakhoz képest még elég enyhének ígérkezik, nagyobb hősökkenés 14-én, de különösen 16-án, vagy közvetlen e körül várható, széllal vagy csapadékkal, 21-ike derült, hűvös, esetleg hideg jellegű, melyben segíti ezt a 24, de különösen a 21-iki, amidőn főként, ha még tömörült napfoltok is esetleg támogatnák, már téli jellegű időnk állana be, melyben a 29-iki is inkább segítségére lesz, semhogy lerontaná a téli jellegét, ez ellen csak felette erősen szóródott, vagyis kitoréskébből származó napfoltok segítenének, amelyeknek hatása, ha földünk légkörét találná, még későbbre tolná ki a téli időnek beálltát.

— A múltak emlékei. Ezzel a cím mel ma este egy nagystilusu mozdiramát mutat be a Városi Mozi. A darab főszerepét a hírneves Dorrit Weixler játssza s így elsőrangú műelvezetet ígér ez a film. Ezenkívül lesz egy kitűnő vigjáték és a legújabb háborus fölvételeket mutatják be. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik.

LEGUJABB.

— Reggel érkezett távirataink. —

Riga eleste előtt.

Budapest, okt. 23. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

A Magdeburger Zeitung jelentése szerint, a Riga körüli harc a döntés stádiumába jutott. Miután a német csapatok a várostól keletre elérték a Duna folyót, Riga a szárazföld felől nemsokára teljesen körül lesz zárva.

Buvárhajónk elsüllyesztett egy olasz csapat szállító gőzöst.

Budapest, okt. 23. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk: A Wolfügynökségnek táviratozzák Athénből:

Osztrák — magyar buvárhajó elsüllyesztett egy olasz csapat szállító gőzöst.

Közös minisztertanács Budapestben.

Budapest, okt. 23. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Tegnap délelőtt közös minisztertanács volt, amelyet délután is folytattak. A tanácskozáson az élelmezési kérdések egész sorozatát behatóan megvitatták, azonkívül eszmecsere volt egyes kérdésekben követendő eljárásról. Az osztrák miniszterek éjjel hazautaztak Bécsbe.

Románia és az entente.

Budapest, okt. 23. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

A Lokalanzeiger közleménye szerint, Londonba érkezett szentpétervári távirat arról ad hírt, hogy Oroszország késznek nyilatkozott Romániának egész Besszarábiát átengedni, ha az entente hoz csatlakozik. A londoni lapok Romániát népfölkeléssel fenyegetik, ha nem hajlandó Szerbiával együtt menni.

Telefon 130-30

Hadibiztosítást

kössön meglepően olcsó feltételek mellett:

Önmaga életére	Önt besorozlák	Katona
adósának életére	adása . . .	
fiájának életére	fiája . . .	
fiának életére	fia . . .	
alkalmazottja életére	alkalmazottja	

a Fhönix biztosító társaságnál. Kötvényei akár a harcúterén, akár egyebütt bekövetkezett halálesetre 20 000. — K-ig terjedő összeget biztosítanak.

Rendes, mérsékelt díjszabás. (564-10-1)
 Orvosi vizsgálat nincsen.
 Biztosítás azonnal hatályba lép.
 Pótdíj nincsen.

Biztosítási díj egyszer és mindenkorra fizetendő. Eddigi hadibiztosítás összege 100,000.000 K.

Felvilágosítást nyújt és ajánlatokat elfogad a

Phönix biztosító társaság

Hadibiztosítási osztálya

Budapest, V., Vilmos császár-ut 64.

Telefon 130-30

Amerika városrészben a volt
Stagelschmidt-féle, jelenleg dr.
Billitz Béla-féle

villa,

vizvezeték és fürdőszobával,
bérbeadó, esetleg eladó.

Közelebbit

Dr. Billitz Béla
Csávos.

(569-x.1)

Törvényes védjegy szabadalom.

Jótállás az irtás tökéletes eredményeért. =

Reitter Oszkár nagybecskereki fajbaromfi
tenyésztőnek találmánya a

Patkánin

főlülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert,
(nem mérge) emberre, állatra cseppet sem veszélyes.
1 doboz ára 2 korona, mely elég 120—150 patkány
biztos kiirtásához.

Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány doboz használandó
a teljes kiirtáshoz — kérésére ingyen küldök. Torontálmegyében kizárólag kapható:
BERÉNYI BODOG vaskereskedésében Nagybecskerek. Telefon 2—23.
(247—50.26) **BIZTOS ÉS TÖKÉLETES IRTÁSÉRT JÓTÁLLÁS!**

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontal”

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálmegyében.

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fbg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Alt.) Árpád-u. 21.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabona-tér.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Gottmann Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 2.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drogueria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mesznik R. özvegye, Hunyadi-utca.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis E., Megyeház-utca, a m. kir. posta-
épülettel szemben.
Tóth József, Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csemegekereskedés:

Fendler József, Hunyadi-utca.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Hálógyár:

Cusner János.

Kalapkészítő:

Andresz A., Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelas Béla, Hunyadi-utca.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézműaru-, rövidáruüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-
szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társa.
Mattern Mihály, Juranics-u.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bäuerle Testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-utca.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-utca.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tanner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálloda, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és fia.

Tűzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Habrich Ferenc, Melencei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Rensing Mátvás, Otthon-sörcsarnok.
Tóth és Norizsán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.